

Kansen in en van onderwijs

Met deze fiche beogen we een concretisering van de blikopener 'kansen in en van onderwijs' voor het volgende vakken: PROJECT KUNSTVAKKEN, GESCHIEDENIS. Deze fiche is tot stand gekomen in een focusgesprek met lerarenopleiders secundair onderwijs, opgeleide ervaringsdeskundige in kansarmoede, een vormingsmedewerker van TAO en de onderzoekers van het project. Dit initiatief kadert in het project 'Kansen in en van onderwijs' en wordt door het departement PXL-Education en de provincie Limburg vormgegeven.

uitdaging	toelichting – praktijkvoorbeeld - tip	link met blikopener
<p><i>Kostprijs culturele uitstappen</i></p>	<p>Toelichting</p> <p>Culturele uitstappen moeten behouden blijven, omdat niet alle leerlingen hiermee in aanraking komen buiten de schoolmuren. Op deze manier krijgt elke leerling de kans om te proeven van een ruim aanbod aan culturele activiteiten. Het is hierbij belangrijk om op voorhand na te denken over kosten m.b.t. vervoer en toegang.</p> <p>Praktijkvoorbeeld / Tip</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Ga op zoek naar alternatieven met een lage toegangsprijs die even leerrijk zijn (vb. kunst in de openbare ruimte, Z33, Gallo Romeins museum, Bokrijk, ...) ● Als je zelf gidst als leerkracht kan je vaak veel kosten besparen. Sommige musea bieden ook begeleidend materiaal voor leerkrachten, zodat een gids niet nodig is. ● In het buitenland zijn musea vaak gratis voor kinderen/jongeren (dit is een politieke keuze van 	<p>Didactische werkvormen Selectie van leerinhouden Empathie</p>

Neem zeker een kijkje op de Weebly 'Kansen in en van onderwijs' voor de blikopener en fiches van andere onderwijsvakken.
<https://kanseninenvanhetonderwijs.weebly.com/>

	<p>het land). Vb. Parijs, Londen, ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ● CANON cultuurcel voorziet gratis vervoer voor uitstappen binnen een bepaalde straal rond de school en voor een beperkt leerlingenaantal (max. 30 lln). ● Enkele minuten voor de start van voorstellingen in culturele centra zijn er tickets te koop aan zeer lage prijzen. ● Is er op jouw school een beleid/visie opgezet rond culturele activiteiten? ● Is er op jouw school een culturele leerlijn zodat elke leerling de kans krijgt om te proeven van een ruim en gevarieerd aanbod?	
Toegankelijkheid van culturele activiteiten	<p>Toelichting Naast de financiële drempel, zijn er ook nog andere drempels die de deelname aan culturele activiteiten belemmeren.</p> <p>Praktijkvoorbeeld / Tip</p> <ul style="list-style-type: none"> ● De taal die gebruikt wordt bij de toelichting van voorstellingen wordt als te complex ervaren. Hierover zegt de ervaringsdeskundige: "Toneelstukken worden vaak zo moeilijk omschreven dat ik het gevoel heb dat ik ze niet zal begrijpen." ● Het is niet steeds duidelijk wat onder cultuur verstaan wordt (een gratis toegangsticket dat niet gebruikt wordt omdat men niet weet dat comedy ook cultuur kan zijn). Maak je leerlingen hierop attent. ● Een ervaringsdeskundige geeft aan: "De drempel om naar een voorstelling te gaan is hoog, gewoon	<p>Empathie Selectie van leerinhouden</p>

	al omdat ik niet weet hoe ik me hiervoor moet kleden.”	
<i>Kostprijs schoolreizen</i>	<p>Toelichting Het is niet voor elk gezin evident om kinderen te laten deelnemen aan een schoolreis. Denk in team goed na hoe je dit best aanpakt.</p> <p>Praktijkvoorbeeld / Tip</p> <ul style="list-style-type: none"> • Welk budget wil de school vrijmaken voor deze reis? Kunnen er acties op poten gezet worden om te sparen voor de reis (vb. carwash, ...) • Wordt er de mogelijkheid aangeboden om gespreid te betalen (eventueel over verschillende schooljaren heen)? Een spaarkaart voor elke leerling kan het stigma wegnemen. • Houd rekening met het financiële aspect bij de keuze van accommodatie, vervoer, etc. • Welke kledij en welk materiaal wordt er verwacht op de schoolreis (laarzen, skikledij, slaapzak, ondergoed voor 10 dagen, ...). • Vermijd kwetsuren bij kinderen die niet kunnen deelnemen, zoals: klasgenoten uitwuiwen, weinig uitdagend alternatief programma, navertellen over de reis bij terugkomst.	Empathie Veiligheid Didactische werkvormen
<i>Drempels tot de bibliotheek</i>	<p>Toelichting De drempel om een bibliotheek binnen te stappen voor ouders die er nooit geweest zijn, is hoog. Door kinderen via school ervaringen te laten opdoen in de bibliotheek, leer je ze proeven van de rijkdom die hier aanwezig is. Dit verlaagt de drempel om nadien samen met ouders in de bibliotheek binnen te stappen.</p>	Didactische werkvormen Keuze van leerinhouden

	<p>Praktijkvoorbeeld / Tip</p> <ul style="list-style-type: none"> • De ervaringsdeskundige geeft aan: “Ik kende de bibliotheek enkel van op televisie als een plaats waarin iedereen in stilte aan het studeren is, maar niet als iets leuk dat voor iedereen toegankelijk is.”	
<p><i>Keuze van de leermiddelen</i></p>	<p>Toelichting Niet alle leermiddelen zijn toegankelijk voor elke leerling. Handboeken en materialen zijn vaak prijzig.</p> <p>Praktijkvoorbeeld/tip</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kan de school structureel tweedehandsboeken aanbieden (UDL)? Op die manier is de drempel om er naar te vragen kleiner. • Ga na of het mogelijk is om handboeken via de bibliotheek aan te bieden, zodat dit een mogelijkheid is voor <i>élke</i> leerling (UDL). • Creatief materiaal: kan er met recyclagemateriaal hetzelfde doel bereikt worden? • Vraag tijdig aan de leerlingen om materiaal te verzamelen (niet enkele dagen op voorhand). • Voorzie als leraar zelf ook voldoende materiaal dat gebruikt kan worden tijdens de les. • Vraag aan het begin van het schooljaar dat iedereen die schoendozen, wc-rolletjes, botervlootjes etc. heeft, deze meebrengt. Bewaar dit op school en gebruik wanneer het nodig is. Zo wordt niemand individueel aangesproken.	<p>Keuze van leermiddelen</p>

Ondersteuning van het leerproces door middel van ICT

Toelichting

Ga er niet vanuit dat elke leerlingen thuis over een computer, internet etc. beschikt. Hierdoor kunnen leerlingen thuis immers bepaalde taken niet maken of bepaalde oefenkansen missen.

Praktijkvoorbeeld/tip

- Het instuderen van woordenschat via Smartschool of online toepassingen. Ga op zoek naar alternatieven.
- Soms is er in september wel internet, maar in december niet meer (omdat er dan andere rekeningen betaald moeten worden).
- Wacht niet tot aan de eerste examens om na te gaan of ouders de weg vonden naar Smartschool en aldus de communicatie kunnen ontvangen. Bied ondersteuning waar mogelijk.
- Voor sommige ouders is het niet evident om te helpen met huiswerk, omdat zij zelf niet over de nodige bagage beschikken. Verwacht dit dan ook niet bij het geven van taken.
- Ga op zoek naar alternatieven voor leerlingen die thuis geen computer hebben (computerlokaal, tweedehands laptops, ...).
- Praat met leerlingen én ouders over alternatieve mogelijkheden. Vanuit een gedeelde zorg kan je veel bereiken.

Aanvaarding
Communicatie
Leermiddelen kiezen
Assessment

